

TRƯỜNG ĐẠI HỌC KHOA HỌC XÃ HỘI VÀ NHÂN VĂN TỔ CHỨC HỘI THẢO “NGUYỄN TÀI CẨN - TƯ TƯỞNG, TÁC PHẨM VÀ KỶ NIỆM”

Nhân kỉ niệm 10 năm ngày mất của GS.TS. NGND Nguyễn Tài Cẩn (1926-2011), Khoa Ngôn ngữ học tổ chức hội thảo “Nguyễn Tài Cẩn - tư tưởng, tác phẩm và kỷ niệm”. Hội thảo không chỉ bàn luận về những đóng góp và ảnh hưởng của GS. Nguyễn Tài Cẩn đối với nghiên cứu Ngôn ngữ học, Việt ngữ học và Hán Nôm ở Việt Nam mà còn là nơi chia sẻ những hồi ức, kỷ niệm và tình cảm của gia đình, bạn bè, đồng nghiệp và các thế hệ học trò dành cho vị sư biểu của ngành Ngôn ngữ học Việt Nam. GS. Nguyễn Tài Cẩn là một trong những chuyên gia đầu ngành của Ngôn ngữ học Việt Nam, người có công lớn trong việc xây dựng ngành Ngôn ngữ học tại Khoa Ngữ văn, Trường Đại học Tổng hợp Hà Nội, nay là Khoa Ngôn ngữ học, Trường ĐHKHXH&NV, ĐHQGHN. GS. Nguyễn Tài Cẩn được giới nghiên cứu đánh giá cao trong các lĩnh vực như Ngữ pháp tiếng Việt, Ngữ âm lịch sử và lịch sử tiếng Việt, cách đọc Hán Việt, những vấn đề về văn tự học Hán Nôm, văn bản học và cổ thi... Những kết quả nghiên cứu của Giáo sư có ảnh hưởng sâu rộng, làm thay đổi nhận thức của cả giới nghiên cứu Ngôn ngữ học, Việt ngữ học và Hán Nôm ở Việt Nam.

Vài nét về tiểu sử GS.TS. NGND. Nguyễn Tài Cẩn

GS.TS. NGND. Nguyễn Tài Cẩn sinh ngày 2-5-1926 tại làng Thượng Thọ (nay thuộc xã Thanh Văn), huyện Thanh Chương, Nghệ An trong một gia đình Nho học có truyền thống yêu nước. Thời niên thiếu, ông theo học Quốc học Vinh và Quốc học Huế. Sau Cách mạng tháng Tám, ông tham gia kháng chiến tại Nghệ An. Năm 1949, ông bắt đầu dạy học. Năm 1952, ông được bổ nhiệm làm Trợ lý đại học lớp đại học đầu tiên ở Liên khu Bốn. Năm 1953-1954 là Trưởng phòng chuyên môn Khu giáo dục Liên khu Bốn. Từ năm 1955-1960, ông được Bộ Giáo dục Việt Nam cử làm chuyên gia Việt ngữ học đầu tiên tại Liên Xô (làm việc tại Đại học Tổng hợp Leningrad). Năm 1960, ông bảo vệ thành công luận án Phó Tiến sĩ Ngữ văn đầu tiên của Việt Nam tại Liên Xô về Ngôn ngữ học với đề tài Từ loại danh từ tiếng Việt. Từ năm 1961-1971, ông làm Chủ nhiệm Bộ môn Ngôn ngữ học tại Khoa Ngữ văn, Trường Đại học Tổng hợp Hà Nội. Năm 1980, ông được phong hàm Giáo sư và trong các năm 1982, 1988-1990 là Giáo sư thỉnh giảng tại Đại học Paris 7 (Pháp) và 1991 tại Đại học Cornell (Hoa Kỳ). Trong hoạt động khoa học, GS. Nguyễn Tài Cẩn là một nhà Ngôn ngữ học am hiểu sâu sắc và có những đóng góp to lớn ở nhiều lĩnh vực, đặc biệt là đối với việc nghiên cứu Việt ngữ học và Hán Nôm. Nhiều công trình nghiên cứu khoa học của ông về các phương diện đồng đại và lịch đại ở nhiều địa hạt (ngữ pháp, ngữ âm, từ nguyên, văn tự) của Việt ngữ học và Hán Nôm được các nhà khoa học Việt Nam và quốc tế đánh giá cao. Năm 2000, Giáo sư Nguyễn Tài Cẩn được Nhà nước tặng Giải thưởng Hồ Chí Minh về cụm 3 công trình:

- Ngữ pháp tiếng Việt (Tiếng - Từ ghép - Đoản ngữ)
- Giáo trình lịch sử ngữ âm tiếng Việt
- Nguồn gốc và quá trình hình thành cách đọc Hán Việt

Năm 2008, Giáo sư Nguyễn Tài Cẩn được phong tặng danh hiệu Nhà giáo Nhân dân.